

Nota informativă/de fundamentare
privind aprobarea Regulamentului sanitar privind limitarea plumbului în vopsele și
materiale de acoperire similare

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Ministerul Sănătății în comun cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică
2. Condițiile care au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite
O problemă stringentă asupra căreia atrage atenția Organizația Mondială a Sănătății (OMS) o constituie conținutul sporit de plumb și compușii acestuia în vopsele. OMS recomandă limitarea cantității acestora printr-un act normativ, iar la etapa actuală deja 43% din țări au confirmat existența acestuia în cadrul legislativ național. Republica Moldova rămâne a fi printre țările care nu reglementează o valoare limită a plumbului în lacuri, vopsele și alte produse derivate ale acestora, prin urmare se impune necesitatea aprobării unui act normativ care ar completa golul din cadrul legislativ pe acest domeniu. În baza Legii privind substanțele chimice nr. 277/2018, urmează a fi preluat și aprobat Regulamentul privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), care are Anexa XVII Restricțiile privind producerea, introducerea pe piață și utilizarea anumitor substanțe, amestecuri și articole periculoase, unde se regăsește plumbul (Pb), doar că nu sunt incluși toți compușii periculoși ai plumbului, astfel rămân nereglementați următorii compuși: - iodura de plumb PbI_2; - hidroxidul de plumb $Pb(OH)_2$; - tetraetil de plumb $C_8H_{20}Pb$; - acetatul de plumb $(CH_3COO)_2Pb$; - azotatul de plumb $Pb(NO_3)_2$; - cromatul de plumb $PbCrO_4$; - oxizii de plumb PbO, PbO_2, Pb_3O_4, Pb_2O_3, $Pb_{12}O_{19}$; - plumbul metalic, etc. În anul 2020 a fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 505/2020, în care se prevede notificarea prealabilă în cazul importului/exportului de produse chimice periculoase, însă aceasta nu hotărăște în esență problema plasării pe piață a vopselelor cu depășirea concentrațiilor sigure de plumb. În același context există și reglementările Legii nr. 1422/1997 privind protecția aerului atmosferic, prin care se interzic carbonații de plumb (CAS nr. 598-63-0 și nr. 1319-46-6) și sulfații de plumb (CAS nr. 7446-14-2 și nr. 15739-80-7), doar că nu se regăsesc toți compușii plumbului, ceea ce face neeficientă această lege în asigurarea inofensivității vopselelor și produselor derivate ale acestora la capitolul conținutului de plumb. Astfel, se impune necesitatea adoptării unui act normativ, care ar reglementa orice compus al plumbului. Datele studiului efectuat de către organizația non guvernamentală EcoContact, în anul 2016 a testat 28 de vopsele pe bază de solvent, dintre care 16 s-a atestat depășirea limitei de 90 ppm sau 90 mg/kg (limita maximă recomandată de Organizația Mondială a Sănătății). Faptul că 12 din 28 de vopsele (43 % din vopsele) conțineau concentrații de plumb sub 90 ppm indică faptul că, tehnologia de producere a vopselelor fără plumb adăugat există și poate fi aplicată în Republica Moldova. Obiectivul țintă urmărit prin promovarea acestui proiect constă în protejarea stării de sănătate a populației, în special al copiilor de acțiunile nefaste ale plumbului prin limitarea cantității acestuia în vopsele și alte produse derivate ale acestora. Printre motivele principale care au dus la elaborare prezentului proiect cel mai semnificativ este faptul că astfel vor fi reglementate toate vopselele produse sau importate în țară, iar cele care nu respectă cerințele privind limitarea cantității de plumb nu vor putea fi plasate pe piața națională.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația UE.
Prezentul proiect nu transpune acte ale Uniunii Europene în legislația națională, dar are ca reper de ghidare legea model privind interzicerea plumbului în vopsele recomandată de Organizația Mondială a Sănătății (OMS).
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul de Hotărâre prevede aprobarea Regulamentului sanitar privind limitarea plumbului în vopsele și materiale de acoperire similare, care stabilește limita obligatorie privind nivelul plumbului admis în vopsele precum și modalitatea de verificare a acestuia, anterior plasării pe piața națională.

Scopul proiectului constă în îmbunătățirea indicatorilor de sănătate publică prin evitarea expunerii populației la diferiți compuși ai plumbului prezenți în vopsele. Grupul țintă asupra căruia implementarea acestui proiect va avea o acțiune benefică asupra populație dar mai cu seamă asupra copiilor, care reprezintă categoria cea mai supusă riscului de dezvoltare a afecțiunilor de sănătate în urma expunerii la compușii plumbului. Sub incidența prezentului Regulament cad toate persoanele fizice și juridice indiferent de forma juridică de organizare care produc, importă, exportă, distribuie, comercializează sau utilizează vopsele, acestea fiind obligate să respecte prevederile și cerințele stabilite prin evaluarea vopselelor, care urmează a fi plasate pe piața Republicii Moldova. În proiect sunt menționate toate etapele necesare pentru obținerea avizului sanitar atât pentru producătorii autohtoni cât și pentru importatorii de vopsele, la fel sunt descrise cerințele pentru ambalare, etichetare, transport, manipulare, depozitare și eliminare, precum și modalitățile de control privind respectările cerințelor prezentului regulament. Este de menționat faptul, că în lipsa unui cadru normativ pe acest domeniu, privind vopselele și inofensivitatea acestora, proiectul dat vine cu o serie de elemente noi (recomandate de OMS) precum: limita de 90 ppm, limitarea tuturor compușilor de plumb și nu doar a unora, cerințe clare pentru plasarea vopselelor pe piața autohtonă. Acest nivel este fezabil din punct de vedere tehnic pentru producători pentru evitarea adăugării compușilor de Plumb și luarea în considerare a conținutului rezidual (neintenționat) de Plumb în anumite ingrediente ale vopselei. Întru realizarea dezideratelor evocate, prin intermediul proiectului Regulamentului vor fi instituite norme în scopul supravegherii concentrației de plumb în vopsele în limita parametrilor admiși de legislația în vigoare, ca rezultat utilizarea acesteia se va asigura în condiții de securitate, ceea ce oferă un nivel înalt de protecție a intereselor publice precum sănătatea și siguranța vieții în general, protecția consumatorilor și a mediului înconjurător.
5. Fundamentarea economico-financiară
Aprobarea acestui proiect nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. În același timp urmare a implementării acestuia agenții economici care produc sau importă vopsele vor fi obligați să efectueze testările necesare pentru obținerea avizului sanitar, ceea ce va genera costuri suplimentarea pentru aceștia. Costurile investigațiilor de laborator vor fi cele specificate în Hotărârea Guvernului nr. 533/2011 cu privire la aprobarea Listei și tarifelor serviciilor contra cost din sfera sănătății publice prestate persoanelor fizice și juridice. Cheltuielile menționate vor fi suportate doar la importul/plasarea pe piață a unui produs nou și doar în cazul când acesta nu are testările efectuate într-un alt laborator acreditat, prin urmare actul permisiv nu va duce la cheltuieli semnificative pentru persoanele care produc sau importă vopsele.
6. Modul de încorporare în cadrul normativ în vigoare
Întrucât până la moment nu a existat un act normativ care să reglementeze conținutul de plumb în vopsele, proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar privind limitarea plumbului în vopsele și materiale de acoperire similare se încorporează în sistemul actelor normative și nu va necesita modificarea altor acte legislative sau normative.
7. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
În conformitate cu prevederile art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 190 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 proiectul se înaintează pentru avizare și expertizare în modul stabilit. În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății www.ms.gov.md, compartimentul Transparența decizională, directoriul Proiecte supuse consultărilor publice și urmează a fi transmis spre avizare și consultare publică în conformitate cu prevederile cadrului normativ.
8. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Proiectul urmează a fi avizat de către autoritățile cu responsabilități în acest domeniu. Propunerile recepționate de la subiecții interesați vor fi analizate și integrate în proiect, iar aspectele neacceptate, însoțite de argumentele de rigoare, vor fi reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.